

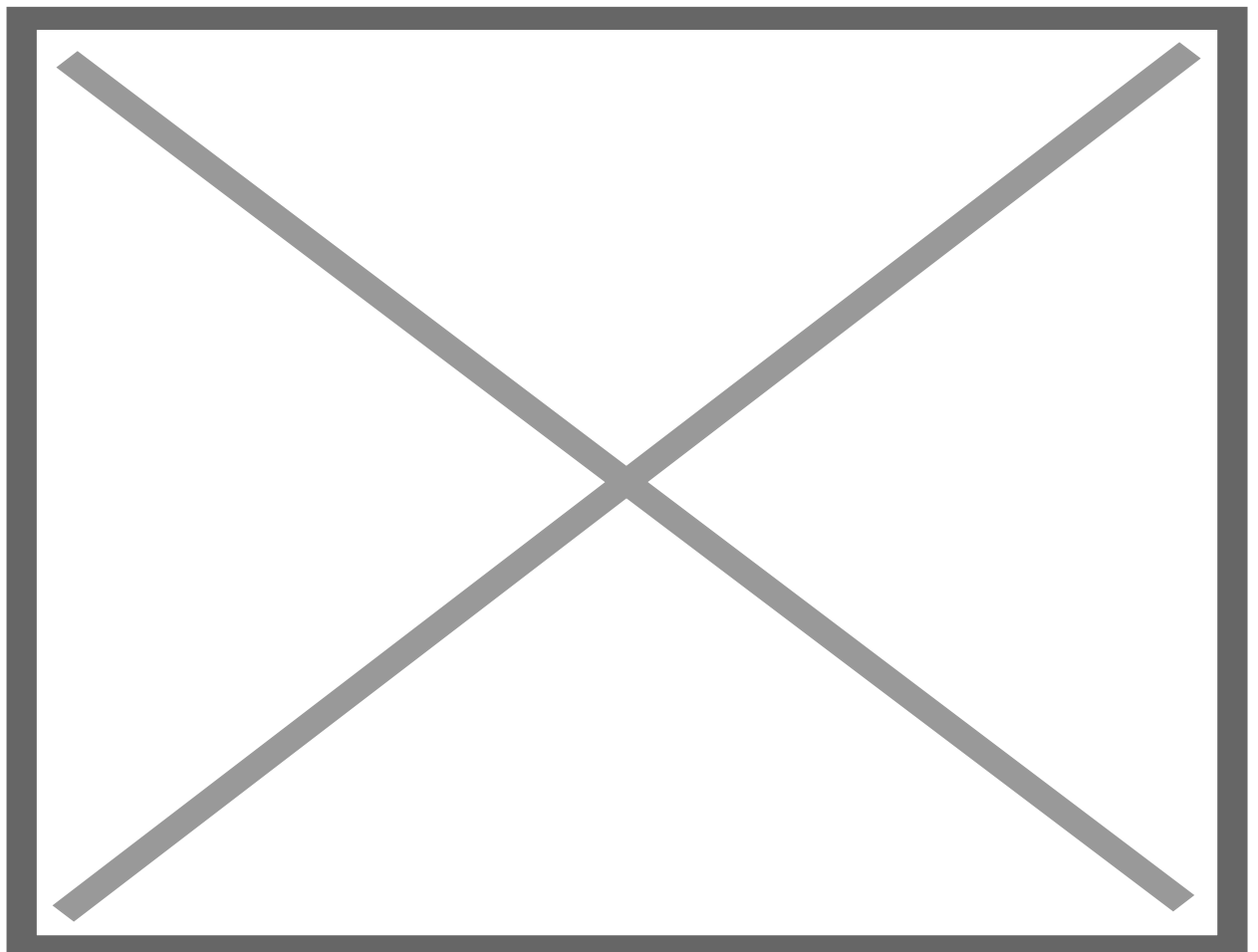
Trí khôn “con chó”

ISSN: 2734-9195 00:32 21/02/2018

Chó là một loài vật gần gũi với con người vì trung thành, có ích, tinh khôn và đảm nhiệm một việc quan trọng là vệ sĩ trông coi nhà cửa cho chủ.

Chó là một loài vật gần gũi với con người vì trung thành, có ích, tinh khôn và đảm nhiệm một việc quan trọng là vệ sĩ trông coi nhà cửa cho chủ. Theo quan điểm nhà Phật, chó là loài có tính linh cao, hạnh tốt, đáng được tin tưởng trông cậy trong những lúc khó khăn, khôn hơn các loài mèo, heo, gà, dê, bò...

Do vậy, người hiểu đạo Phật không ăn thịt chó hay thịt các loài vật khác và chôn cất tử tế khi chúng qua đời.

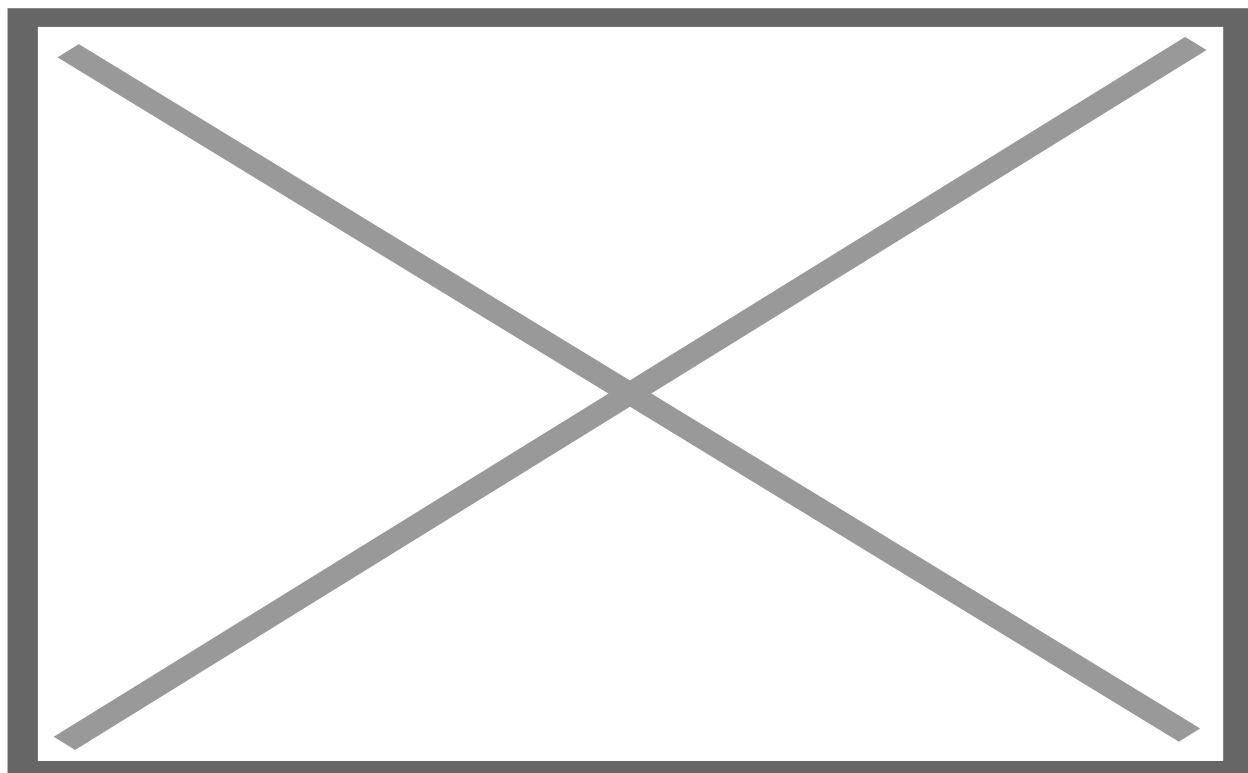

Nhiều chuyện thực tế trong đời sống cho thấy chó rất được tán dương như một người bạn hữu sát cánh với chủ, để xóa tan nỗi cô đơn, chia sẻ vui buồn cùng chủ, như người đầy tớ trung thành, vẫy đuôi trước tiên chào mừng chủ về nhà, cho nên chó được cưng như người. Ở nhiều nước phát triển như châu Âu, châu Mỹ, Dubai... chó có bệnh viện và bác sĩ thú y (Veterinary Hospital), cảnh sát (Pet Cop) và nghĩa trang riêng (Pet Cemetery) cho các loài chó mèo. Có một số người thích sống với chó hay mèo trong nhà hơn là cưới chồng hay vợ.

Vì chó không có lời qua tiếng lại cãi nhau như con người và không có tranh giành quyền lợi như con người.

Trên kênh Youtube có chiếu nhiều clip các câu chuyện cảm động trong đời thực về tán dương các đức tính đáng yêu, dễ thương và trung thành của loài chó, như một chú chó đã xông vào lửa cứu bạn mèo nhỏ của mình, cứu chủ nhân, cứu trẻ nhỏ trong lửa, chó biết phân biệt ai gian ai thật, biết giữ cửa của chủ, không cho khách đưng vào, chó biết dẫn người mù qua đường, nếu được luyện, chó có thể biết khám phá ra thuốc phiện, bom gài hay các nạn nhân hoặc xác chết kẹt trong các trận động đất, sóng thần. Chó mạnh thì có thể khuân vác đồ đạc cho chủ, dù đi lạc hay bị bắt cả 50 cây số, nó vẫn tự biết đi bộ tìm về chủ cũ (như chó của chùa Hương Sen dù chủ cũ nghèo hơn chủ mới, dù đói nghèo nó vẫn theo chủ cũ, đi lạc ở đâu cũng tự tìm đường về) và đặc biệt nó biết khóc khi chủ chết và trung thành, buồn bã nằm kế bên xác chủ và chết theo chủ.

[caption id="attachment_1660" align="aligncenter" width="700"]

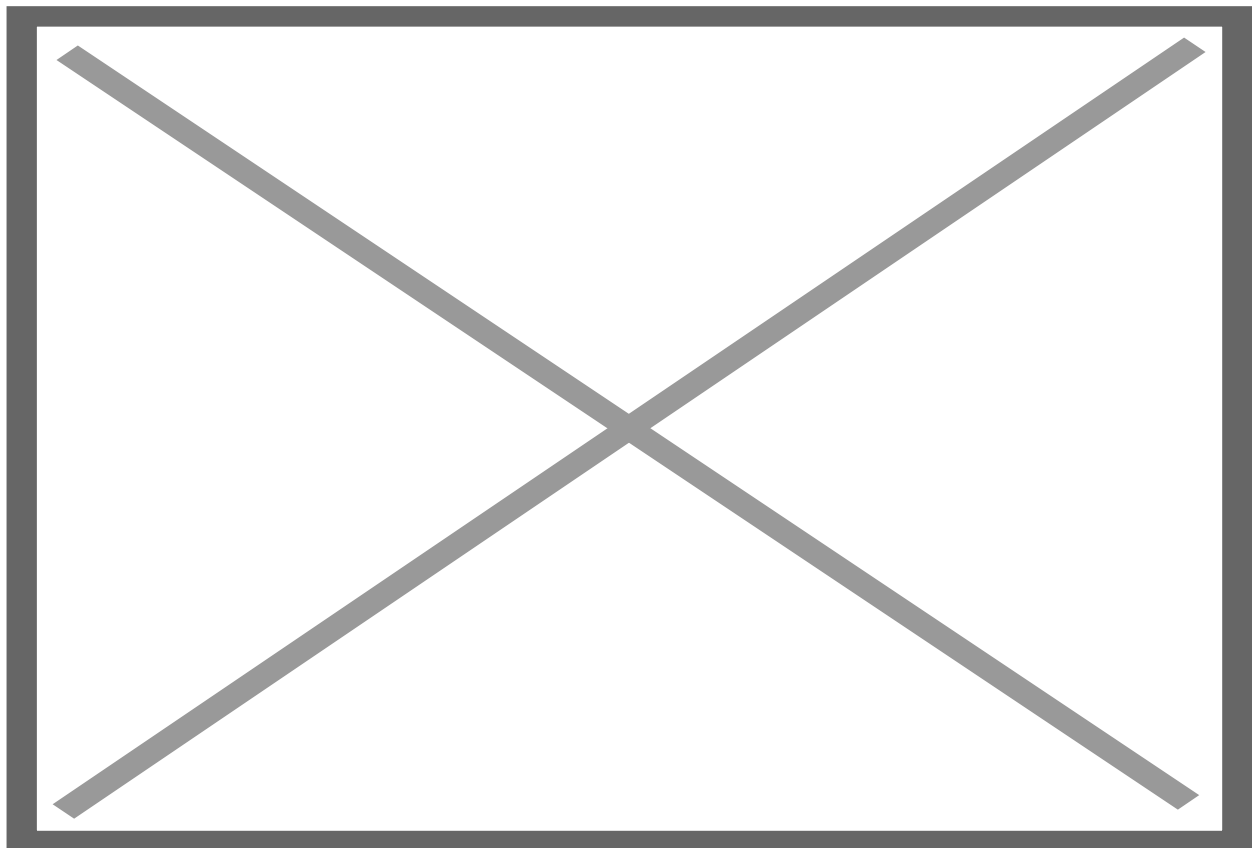
Ni sư Giới Hương chia sẻ khoai tây chiên với chó Bhutan ngày
08/12/2017[/caption]

Theo âm Hán Việt, chó được gọi là “cẩu” (狗) hoặc “khuyển” (犬). Chó con nhỏ được gọi là “cún”. Vì giống con cây nên chó cũng được gọi là “cây”. Có rất nhiều loài chó như chó sói, chó đốm, chó mực, chó chăn cừu, chó săn, chó trình thám... Chó là loài động vật có bốn chân như bò, trâu, sư tử, gấu, voi, hươu, nai, bò tót mọc sừng, lừa, lạc đà, khỉ, vượn, rùng rợn, đười ươi, cọp, beo, báo, sói, thỏ, mang (con đở), nhím, chồn, cáo, ngựa, heo, dê, mèo, chuột, tắc kè, thằn lằn, kỳ nhông, thạch sùng, rắn mối, kỳ đà, hoang, rái nước, heo rừng, tê giác, trâu nước, nhái, cóc, ếch, chằng hiu...

Kinh Phật dạy¹: “Nhất thiết duy tâm tạo” hay “Mang lông đội sừng” hay “thành Phật làm tổ cũng chỉ do tâm ta”. Loài vật bốn chân như chó cũng bấm ngũ hành², cũng ngậm tứ tượng³ cũng biết đau ngứa, no đói, cũng yêu ghét sợ hãi, nơm nớp sợ chết, lo lắng tham sống, tránh khổ cầu an như tâm ta, như tâm con người. Chúng ta nữ nào ăn thịt chó, giết chó chỉ để ngon miệng trong chốc lát nơi tắc lưỡi, trong khi thịt đó chỉ nuốt xuống cuống họng là hết mùi vị. Đặt mỗi lập mưu, khiến chim, chó, thú sa lưới mắc bẫy, thật là độc ác, tàn nhẫn. Lại nói “thiếu tiền của ta, làm thú trả ta” hoặc “ta hưởng lộc trời” hoặc “vật dưỡng nhân” “chết là hết, tha hồ ăn, không sợ gì”, do những tà kiến này mà cứ thế mà luân chuyển oán thù, cùng nhau đi mãi trên đường đau khổ.

Nhà nho nói: Thấy con thú đương sống, chẳng nữ thấy nó chết. Nghe tiếng nó sợ hãi kêu la, chẳng nữ ăn thịt. Cho nên, đã là quân tử đâu có sát sinh. Nhà nho còn nói thế, huống chi chúng ta là phật tử, con nhà họ Thích, tránh sát sinh là giới thứ nhất, tha mạng sống cho các loài. Bởi vì tất cả đều có Phật tính, nên tất cả loài noãn, thai, thấp, hoá đều là chư Phật vị lai. Bởi vì cùng nhau ở trong vòng luân hồi, nên tất cả các loài bay, chạy, bơi, lội, hay chó có thể đều đã từng là cha mẹ quyến thuộc lẫn nhau với ta. Phải có lòng tin kiên cố với điều này thì chúng ta sẽ có sự chuyển đổi ở cách nhìn và cách sống trân trọng loài thú.

[caption id="attachment_1661" align="aligncenter" width="700"]

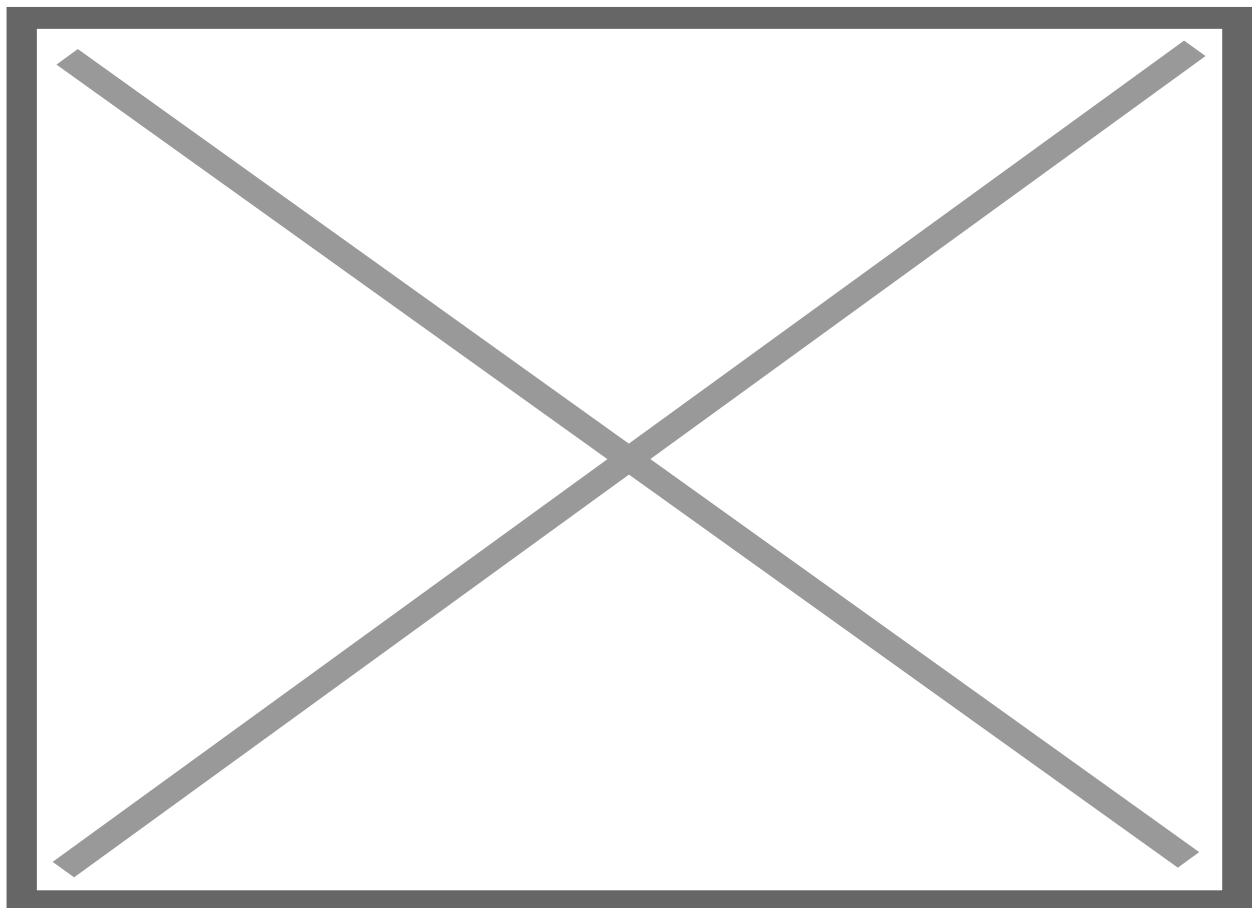

Ni sư Giới Hương bố thí bánh mì cho chó Ấn độ ngày 14/12/2015[/caption]

Thấy mũi tên, con vượn hồn bay phách vía. Thấy gương cung, con nai rơi mật. Nổi chua cay nát óc, bể đầu, niềm đau khổ chạy suốt lưng qua bụng. Dùng tìm gan thú vật, để ngon miệng mình trong khoảnh khắc. Mai đây chịu rừng đao núi kiếm, cả trăm ngàn kiếp trong địa ngục. Còn dư báo lên làm thân heo, gà, chó để chịu mổ, đâm, quay nướng, mang yên ngậm sắt ngựa lừa, tòi tó phận chó, cày bừa thân trâu...

Luật Sa-di kể chuyện rằng có một vị Tam tạng pháp sư lên chính điện, thấy một lão tăng tụng kinh, liền nói đùa: “Sư tụng kinh giọng ồ ề như chó sủa”. Vì lời khinh mạn bông đùa ấy, vị sư phải chịu 500 đời làm thân chó. Đời cuối cùng, con chó ăn vụng thịt, bị chủ chặt cả bốn chân, vứt xuống hố.

[caption id="attachment_1662" align="aligncenter" width="700"]

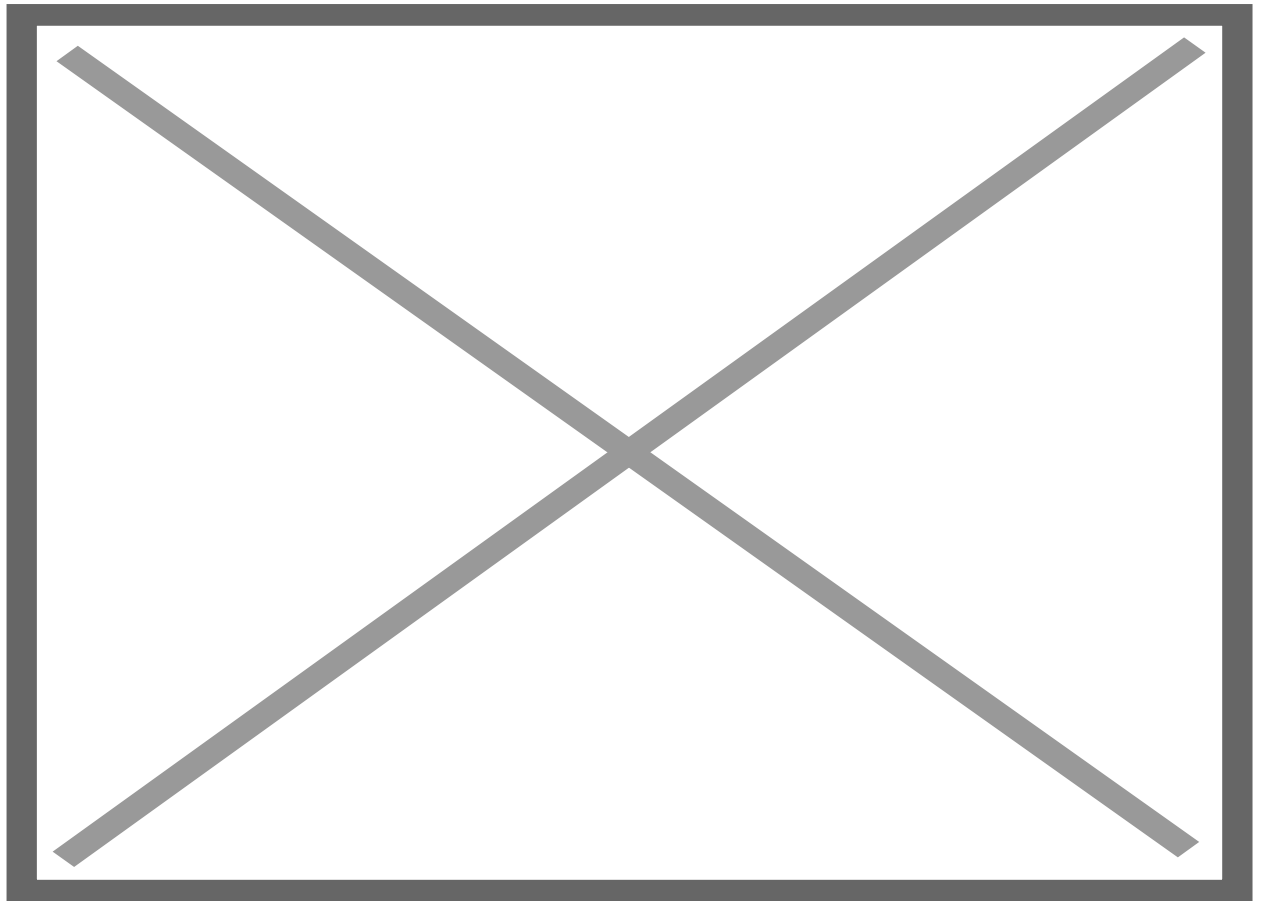

Chó Bhutan đang thưởng thức thực phẩm do Ni sư Giới Hương bố thí ngày 8/12/2017[/caption]

Tóm lại, từ bản lai thanh tịnh, một niệm bất giác sinh sở năng đối đãi bất nhị mà có y báo, chính báo, có sinh vật xuất hiện, rồi sau đó động vật chính thức ra đời có tâm thức phức tạp, có tạo nghiệp nhân để thọ quả báo. Ai đã làm thành, tạo thành động vật có tâm thức để cho động vật đó phải lăn lóc đấu tranh vì sự sống một cách cực khổ? Chính những tâm thức của chúng ta tạo ra. Trong sự đấu tranh để sinh tồn đó, các động vật khi thì giúp đỡ lẫn nhau (thiện), khi thì xâu xé lẫn nhau (ác) tạo thành vô số nghiệp thiện và ác lẫn lộn đưa đẩy chúng sinh trôi lăn trong luân hồi không bao giờ dứt.

Trong cuốn Sa Di luật giải của Hòa thượng Phước Bình có kể một câu chuyện rằng: “Trên đường khát thực vừa xong, một Tỳ kheo thấy một bọm nhậu ôm một con chó, con chó bị cột mõm cố gắng sức kêu la cầu cứu. Anh ta mắng con chó chớ làm ồn về đến nhà là anh sẽ làm thịt ngay. Nghe thế vị Tỳ kheo ngăn anh lại xin anh tha cho con chó, Tỳ kheo sẵn sàng nhường bữa cơm trong bình bát cho anh, nhưng anh không chịu. Thấy Tỳ kheo nài nỉ thế thì anh hãy cho con chó ăn phần cơm này rồi anh đem về nhà làm thịt cũng không muộn. Anh ta chịu. Vị Tỳ kheo chú nguyện vào thức ăn. Thức ăn ấy đã biến thành pháp thực, ngài vuốt ve khai thị đời trước làm bao chuyện chẳng lành hãy thành tâm sám hối và ăn hết bát cơm.

[caption id="attachment_1663" align="aligncenter" width="700"]

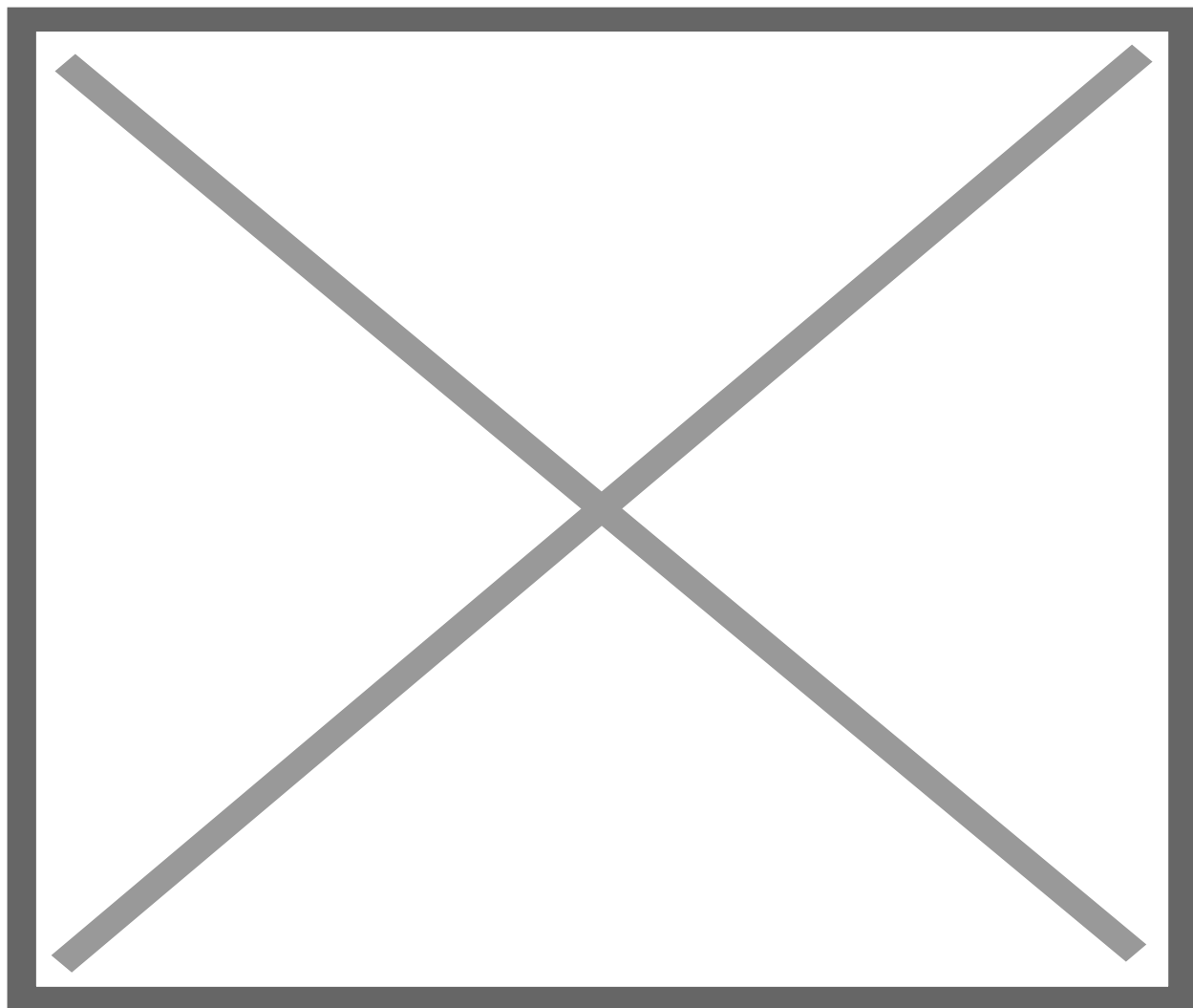
Chó Ấn Độ đang chờ Ni Sư Giới Hương chia sẻ phần ăn trưa ngày 15/12/2017[/caption]

Khi bị giết, chó liền thác sinh vào nhà một đại trưởng giả giàu có. 12 năm sau vị Tỳ kheo tình cờ có duyên sự đi ngang qua nhà vị trưởng giả. Như có linh tính trước, cậu bé chạy ra ngõ đánh lễ nhắc lại chuyện xưa và xin đi xuất gia. Vị Trưởng lão ưng thuận và không bao lâu cả hai thầy trò đều chứng quả A La Hán lậu tận. Như vậy, loài súc sinh như chó biết nhận lỗi, biết nhất tâm sám hối, thì tội chướng tiêu trừ, tức đắc vãng sinh, sinh vào loài người biết tu tập và gặt quả tốt. Như vậy, trong chuyện này, chó cũng có tính linh và tính biết như con người và gần với con người.

Lỡ làm việc ác mất rồi Chớ nên tiếp tục cuộc đời làm sai. Chớ vui với việc ác này Tâm hay chứa ác có ngày khổ đau.

Như vậy trong vòng luân hồi vô tận này, giữa chúng ta và các loài cho đến chúng sinh bảy loài (cõi trời, a-tu-la, cõi tiên, cõi người, súc sinh, ngạ quỷ, địa ngục) đều có mối tương duyên tương quan lẫn nhau, vì thế chúng ta phải thương yêu và có trách nhiệm lẫn nhau, giữ giới không sát sinh đọa lạc, tránh ác làm lành để mình cùng các loài hạnh phúc. Ngoài việc bảo vệ nhân quyền, chúng ta còn phải bảo vệ nhân thú (quyền sống của thú vật) bởi lẽ duy trì mạng

sống loài vật tức cũng là duy trì mạng sống của mình. Nếu chưa ăn chay được mà phải ăn mặn (non-veg), nên ăn theo ngũ tịnh nhục (nghĩa không thấy, không nghe, không nghĩ và không bảo giết loài vật cho mình ăn thịt mà chết tự nhiên), nên tránh lược sống tôm, cua, ghe, nên tránh trực tiếp cắt cổ chó, heo, gà... vì như vậy là tâm lý các con vật rất khủng hoảng khi phải chết một cách đau đớn bởi sự hành hạ kéo dài (merciless killing) và từ đó, lòng hận thù thâm nhấm vào thịt, nếu chúng ta ăn thì tăng trưởng thêm lòng hận thù và giết dần mòn lòng từ bi thương yêu thú vật của mình.

Qua các kỹ thuật internet hiện đại hiện này, chúng ta đã thấy bằng mắt hầu hết súc vật đều có hệ thần kinh xúc giác và bộ não như con người. Chúng cũng biết nóng lạnh, biết vui buồn sợ hãi, tham sống và sợ chết. Khi sợ hãi, nhịp tim của chúng đập mạnh, áp suất máu lên cao, hơi thở hỗn hển, thậm chí nhiều con chó, con bò chảy nước mắt khi con người ý mạnh dùng dụng cụ cướp mạng sống loài kém phước yếu đuối của chúng. Con bò, con trâu, con chó đã biết quỳ gối, chảy nước mắt khi biết mình sắp bị giết thịt. Ăn thịt những loài động vật như chó, mèo, trâu, bò có tình cảm và tính linh giống con người sẽ khiến ta bị ảnh hưởng về cả tinh thần và thể chất và quả báo vô cùng đau thương, chúng

sẽ theo ta đòi nợ hoài. Vô số các câu chuyện thực tế hàng ngày trong đời về hậu quả của các anh đồ tể heo, chó, trâu, bò, ngựa... là gương sáng cảnh tỉnh cho chúng ta.

Truyện Pháp Cú kể rằng thời đức Phật còn tại thế, gần tịnh xá có người đồ tể tên là Cunda sống bằng nghề mổ lợn. Mỗi lần giết lợn, ông ta trói thật chặt con vật vào cột và nện nó bằng một cây chày vuông, rồi banh hàm và rót nước sôi vào họng, kể đến đổ nước sôi lên lưng, làm tuột lớp da và thui lớp lông cứng bằng một bó đuốc. Cuối cùng, Cunda cắt đầu lợn bằng một thanh kiếm nhọn rồi xẻ thịt, lột da. Cunda đã sống bằng nghề mổ và bán thịt như thế gần hai mươi năm.

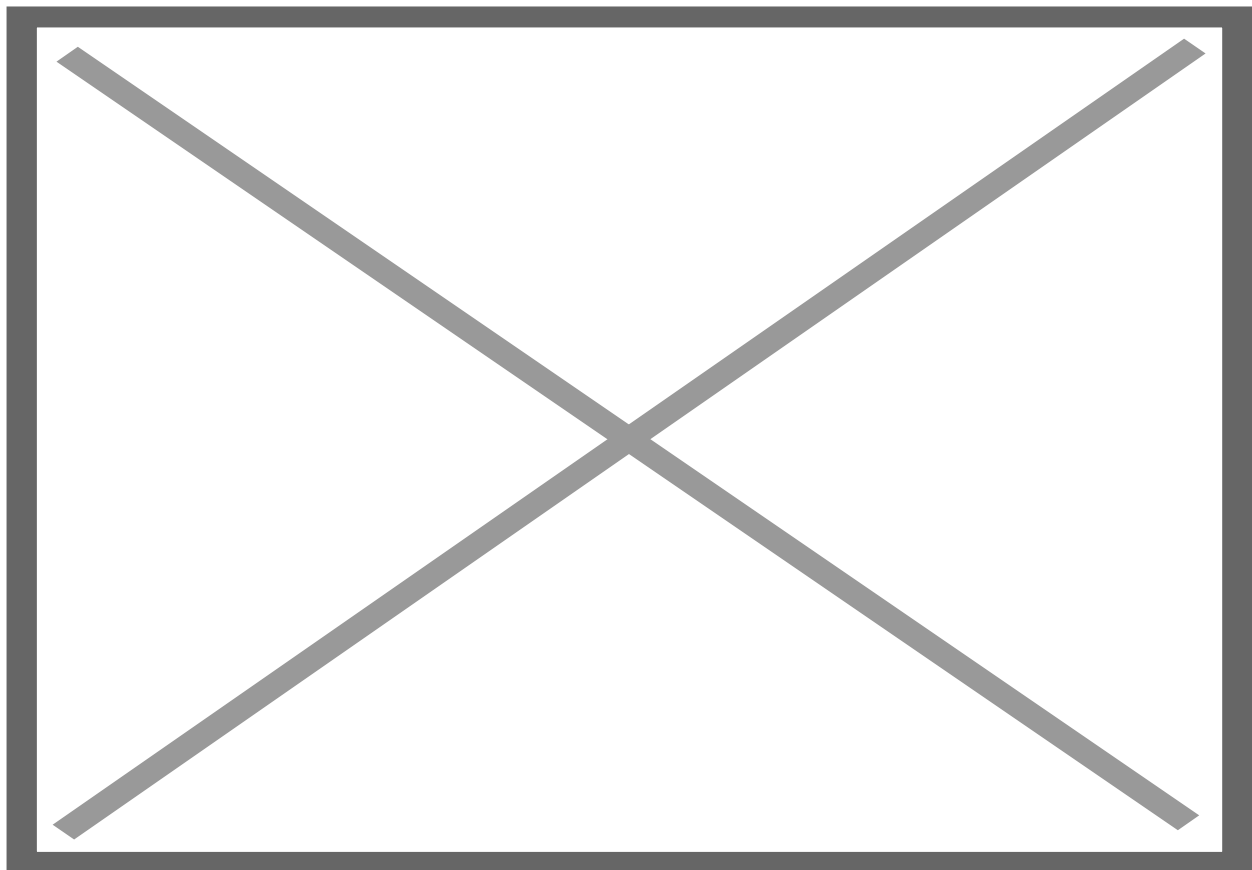
Vào cuối đời, Cunda mắc bệnh kỳ lạ, kêu eng éc, bò bằng hai tay và đầu gối. Người nhà kinh khiếp tìm mọi cách bịt miệng, chặn các cửa và nhốt ông ở trong nhà. Sau bảy ngày chịu sự đau khổ, kêu eng éc như lợn, Cunda qua đời. Ngay khi sống, cực hình địa ngục đã hiện ra với Cunda. Đức Phật nói sau khi chết, ông ta bị đọa vào địa ngục A Tỳ. Vì chút tiền bạc, vì chút cảm giác mỹ vị nơi miếng ăn mà Cunda đã tạo ác hạnh và bị ác quả.

Trong Kinh Mười Điều Lành, đức Phật dạy rằng ai tha mạng sống cho loài vật và không phạm giới sát sinh thì trong hiện đời sẽ có mười điều lợi ích như:

1. Được mọi người kính mến 2. Lòng từ bi mở rộng 3. Trừ được thói giận hờn 4. Luôn luôn mạnh khỏe 5. Tuổi thọ lâu dài 6. Thường được người tốt giúp đỡ 7. Ngủ ngon giấc và không gặp ác mộng 8. Trừ được các mối thù oán 9. Khỏi bị đọa vào ba đường ác 10. Sau khi chết được sinh lên cõi Trời.

Có chuyện kể một bà già Tây Tạng sau khi trải qua bão tuyết mấy ngày trời liên tục, nhà đã hết lương khô, bà chống gậy lần xuống núi để mua thực phẩm. Dọc sườn núi, các nông trại, vườn rau, đồng lúa đều một màu trắng lạnh tang tóc không có sức sống. Quá đói và mệt, bà ngồi xuống tảng băng để nghỉ chân và lòi trong giỏ khúc bánh mì khô cuối cùng ra để gặm. Chợt ngó lên, bà thấy một con chó đói đang lết bò đến gần bà. Nó lạnh run lập cập, lông của nó không đủ cho nó ấm. Bụng của nó xẹp lép vì quá đói, có ai ở đây đâu mà cho nó ăn. Bà vội cởi bớt một tấm vải choàng cũ trùm nó lại và khúc bánh mì, bà bẻ hai, chia đều để trước miệng nó một phần, bà một phần. Rồi cả bà già và con chó cùng nhau mỉm cười ăn ngon lành.

[caption id="attachment_1665" align="aligncenter" width="700"]

Chó Bhutan thưởng thức món bữa điểm tâm sáng do Ni Sư Giới Hương đãi ngày 8/12/2017[/caption]

Câu chuyện chỉ đơn giản như vậy, nhưng ý nghĩa thật sâu sắc. Bà già thấy được mình và chó bình đẳng như nhau, nên dù đang đói, khúc bánh mì cũng sẵn sàng chia đôi, manh áo sẵn sàng bớt một cái. Nếu như tâm lý bình thường của mình, có thể chúng ta cho vị trí của con chó hay loài vật là thấp kém, nên dù có thương, cho nó ăn thì ta chỉ bẻ khúc đuôi và bẻ một ít thôi vì còn dành ngày mai mình ăn nữa chứ... Như thế lòng từ chúng ta có giới hạn, quá nhỏ nhen không? Cho nên, hãy tập như tâm hạnh của bà già này, thì trí tuệ giác tỉnh lý tính của chúng ta sẽ đi một bước khá xa qua hạnh bố thí này.

Năm mới, năm chó - Mừng Xuân Mậu Tuất 2018, nguyện tình thương của chúng ta lan tỏa đến các loài bàng sinh đang có mặt trên khắp hành tinh này. Nguyện theo gương nhân-quả-hạnh của loài chó mà từ bỏ ác hạnh, gieo trồng thiện hạnh, để hoa tính thiện hiển bày.

Chùa Hương Sen, Cali, ngày 01/01/2018

Tác giả: **Thích Nữ Giới Hương**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học - Số tháng 1/2018

GHI CHÚ: 1. Xem Vòng Luân Hồi, Thích Nữ Giới Hương, NXB Hồng Đức. 208, trang 6-29. 2. Ngũ hành là Đất, nước, gió, lửa và hư không. 3. Tứ tượng là Âm, dương, tinh thần và vật chất. 4. Xin xem cuốn Luân Hồi trong Lăng Kính Lăng Nghiêm, TN Giới Hương, chương 5, trang 69-81.